

УДК 621.797:621.664

ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ КОРПОРАТИВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
УПРАВЛІННЯ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ*Різніченко Л.В., ст. викл., Ткаченко Н.В., студ.**Кременчуцький державний політехнічний університет імені Михайла Остроградського
39600 м. Кременчук, вул. Першотравнева, 20**E-mail: manag@polytech.poltava.ua*

Обоснована необходимость внедрения корпоративных информационных систем управления на отечественных предприятиях, проанализированы результаты, выявлены основные преимущества и недостатки их деятельности. Исследован опыт внедрения информационной системы управления материально-техническими ресурсами на примере ХК „АвтоКрАЗ”.

Ключевые слова: информационные технологии, информационные системы, корпоративные информационные системы, ERP системы.

Grounded necessity of introduction of corporate management information's on domestic enterprises, results are analysed, found out basic advantages and lacks of their activity. Experience of introduction of management information by material and technical resources is investigational on the example of HK „AvtoKrAZ”.

Key words: information technologies, informative systems, corporate informative systems, ERP systems.

Вступ. Використання інформації, інформаційних систем (ІС) і інформаційних технологій (ІТ) в умовах інтенсивного розвитку ринкових стосунків стає одним із найбільш важливих елементів ефективного управління. Підприємства все частіше вдаються до допомоги сучасних інформаційних систем і технологій, аби стежити за зовнішніми і внутрішніми потоками інформації, що збільшуються, використовувати її для аналізу, прогнозування, ухвалення управлінських рішень [1].

Стандартно основними цілями автоматизації діяльності підприємства є:

- збір, обробка, аналіз, зберігання і представлення даних про діяльність організації, його зовнішнє середовище у вигляді, зручному для ухвалення управлінських рішень;
- автоматизація виконання бізнес-операцій, складових цільової діяльності підприємства;
- автоматизація процесів, що забезпечують виконання основної діяльності.

Успішне функціонування підприємств в умовах конкуренції, нестабільності ринкового середовища стає неможливим без використання ІС управління.

Інформаційні системи – це сукупність управлінської інформації, суб'єктів управлінської діяльності, інформаційних технологій та зв'язки між ними [2].

Останнім часом найбільшого поширення на підприємствах України набувають корпоративні інформаційні системи (КІС) класу ERP (Enterprise Resource Planning – Управління ресурсами підприємства).

Корпоративні інформаційні системи - це інформаційна система, призначена для комплексної автоматизації всіх видів господарської діяльності підприємств, у тому числі корпорацій, що складаються з групи компаній, які вимагають єдиного управління.

КІС класу ERP можна розглядати в таких аспектах, як:

- інформаційна система для ідентифікації і планування всіх ресурсів підприємства, які потрібні для здійснення продажів, виробництва, закупівель і обліку в процесі виконання замовлень клієнтів;

- методологія ефективного планування і управління всіма ресурсами підприємства, які необхідні для здійснення продажів, виробництва, закупівель і обліку в процесі виконання замовлень клієнтів у сфері виробництва, дистрибуції та надання послуг.

Тому КІС, класу ERP, означає не тільки інформаційну систему, але й відповідну методологію управління, яка реалізується та підтримується цією інформаційною системою.

Мета роботи. Виявлення основних переваг і недоліків упровадження КІС, підтвердження їх необхідності для успішної діяльності підприємств України; досліджено досвід упровадження КІС на прикладі ХК „АвтоКрАЗ”.

Матеріали і результати досліджень. Основною проблемою, що стоїть перед керівником сучасного підприємства є вибір виробника ІС. Нинішній стан ринку інформаційно-комп'ютерних систем в Україні зумовлений передусім історичним розвитком українських ІС, приходом західних розробників і партнерів на ринок та активною експансією російських систем.

Більшість інформаційних систем почала з'являтися в Україні на рубежі 90-х років ХХ ст., коли виникла потреба комп'ютеризації виробничих процесів на підприємствах. З об'єктивних причин ринкової економіки першими змогли виділити необхідні фінансові кошти підприємства торгівлі і сфери послуг. Промисловість значно відставала через більш тривалий цикл оборотності капіталу та інші причини [3].

Західні системи зазнавали складностей іншого масштабу. Спочатку були створені невеликі представництва, підписані партнерські угоди з місцевими компаніями. Згодом експансія набула більш масового характеру, і на вітчизняні фірми і підприємства обрушилася вся міць типової західної рекламної кампанії.

Перші спроби впровадження цих систем показали, що, одночасно із західним програмним продуктом, необхідно мати персонал, обізнаний з інформаційними технологіями, провести локалізацію і налагоджування системи на вимоги законодавства і бухгалтерського обліку. Тому перші два-чотири роки були витрачені західними постачальниками на набуття досвіду і узгодження систем відповідно до місцевих вимог. Етап адаптації частково або цілком був пройдений практично всіма серйозними постачальниками.

Інформаційні системи, які успішно функціонують у сучасних українських підприємствах доцільно класифікувати за (рис. 1):

1) об'єктом управління - локальні, тобто інформаційні системи управління окремими структурними підрозділами, видами діяльності підприємства тощо; інтегровані, тобто інформаційні системи управління підприємством загалом;

2) способом формування - інформаційні системи, розроблені працівниками підприємства; придбані інформаційні системи; комбіновані інформаційні системи, складові яких частково розроблені працівниками підприємства, а частково придбані;

3) функціональною ознакою - однофункціональні, спрямовані на реалізацію однієї функції. Прикладом такої ІС може бути інформаційна система ведення бухгалтерського обліку на підприємстві; багатофункціональні, орієнтовані на реалізацію двох і більше функцій. Багатофункціональними є інтегровані інформаційні системи управління підприємством [2].

Проблеми, що вирішують ІС підприємства, можна поділити на:

1. Структуровані проблеми, в яких істотні залежності подані у вигляді формалізованих алгоритмів, які легко програмуються. До них належать: облік і контроль, простий динамічний та структурний аналіз, оформлення документів, їх тиражування.

2. Неструктуровані проблеми, для яких описано лише важливі ресурси, ознаки й характеристики, проте кількісні залежності між ними невідомі.

До них належить значна частина проблем прогнозування, перспективного планування, організаційного управління. Їх розв'язання потребує неформальних процедур, що базуються на інформації з високим рівнем невизначеності. Більшість неструктурованих проблем вирішується за допомогою евристичних методів, що цілком

Рисунок 1 – Класифікація ІС управління підприємством

залежать від особистих характеристик людини (інформованості, кваліфікації, таланту, інтуїції).

3. Слабоструктуровані проблеми, в яких частина істотних залежностей формалізована, а частина - ні. Для цих проблем характерна відсутність методів розв'язання на основі безпосередніх перетворень даних. Постановка задачі вимагає прийняття рішень в умовах неповної інформації. До слабоструктурованих проблем можна віднести розподіл капіталовкладень, вибір проектів проведення наукових досліджень і розроблень.

Наприкінці 60-х років О. Уайт пропонував комплексно автоматизувати управління підрозділами виробництва, постачання і збуту промислових підприємств. Поєднання такого підходу із застосуванням обчислювальної техніки вперше дозволили оперативно корегувати планові засідання в процесі виробництва (при зміні потреб, перегляді замовлень, недостатній кількості ресурсів). Зараз у розвинутих країнах поширені такі концепції інформаційних систем на підприємствах :

I. Управління ресурсами підприємства.

1. MRP (Material Requirements Planning) - планування матеріальних потреб.

2. MRP II (Manufacturing Resource Planning) - планування ресурсів виробництва.

3. ERP (Enterprise Resource Planning) - планування ресурсів підприємства.

II. Управління логістикою (SCM - Supply Chain Management).

III. Управління даними про вироби (PDM - Product Development Management).

IV. ІС автоматизованого проектування та виробництва (CAD/CAM - Computer-Aided Design/Manufacturing).

V. ІС документообігу (docflow).

VI. IC бухгалтерського обліку (AIS - Accounting Information System).

VII. IC подання даних (MIS - Management Information Systems).

VIII. IC організація робочого простору (workflow).

IX. Internet/ Intranet.

X. IC електронної комерції (e-commerce) [4].

Для українських підприємств найбільш актуальними є дві концепції IC, що вже стали стандартами: планування ресурсів виробництва (MRP II) і планування ресурсів підприємства (ERP).

Основною проблемою при виборі модулів ERP системи і її впровадженні є побудова єдиної системи, яка відповідатиме запитам співробітників усіх підрозділів. Кожен із підрозділів може мати власне програмне забезпечення, оптимізоване під особливості своєї роботи. Інформаційна система може скомбінувати всі програмні засоби в рамках однієї інтегрованої системи, яка працює з єдиною базою даних, так, що всі підрозділи зможуть легше обмінюватися інформацією, координувати взаємодії один з одним.

Серед переваг ERP-систем зазвичай виділяють можливість скоротити і уніфікувати використовуване апаратне забезпечення за рахунок технології «клієнт-сервер» і інтеграції інформаційної системи, уніфікації процесів у групах компаній (після злиття або поглинання) і даних про кадрові ресурси, скорочення чисельності персоналу (зайнятого обліковими функціями і що забезпечує підтримку інформаційної системи).

ERP-системи забезпечують однократний збір розширених даних, що виключає дублювання. Він здійснюється в розрізі процесів, а не функцій, що дозволяє у будь-який час оцінити стан процесу, що цікавить. Зберігання всіх даних в єдиній базі компанії гарантує високий рівень доступності інформації, а також єдину точку зору на звітну інформацію.

Системи управління ресурсами сприяють переорієнтації користувачів на аналіз інформації, а не лише тактичне використання, реалізують інтеграцію даних різних підрозділів, забезпечуючи системне бачення процесів, що відбуваються. Функції обліку і звітності переносяться безпосередньо у функціональні підсистеми, підвищуючи оперативність оновлення даних і їх достовірність.

Крім того, консолідуючи дані компанії ERP системи полегшують реалізацію функцій тактичного і стратегічного планування, а орієнтація на процеси і можливість їх повного контролю сприяє підвищенню ефективності управління.

Успіх функціонування ERP системи на першому етапі експлуатації безпосередньо залежить від участі керівництва і співробітників (36%), хоча головною перевагою такої системи є мінімізація впливу „людського фактору” і найменше від наявної стратегії (8%) (рис. 2).

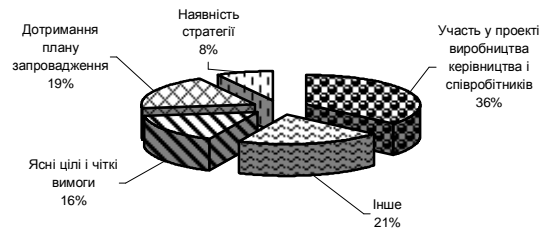

Рисунок 2 – Вплив факторів на успіх ERP-проекту

У той же час ERP системам властиві і низка недоліків. У першу чергу - це висока складність і висока ціна впровадження при непередбачуваності ефекту їх використання. Є достатнє число прикладів подвоєння бюджету на впровадження ERP, але немає прикладів їх швидкої окупності: позитивні результати переходу на ERP починають виявлятися в середньому через 2 роки після впровадження.

Крім того, недоліками можуть стати й ті фактори, що здаються нам плюсами. Так, зберігання даних в єдиній базі знижує живучість інформаційної системи, оскільки неполадки відбиваються відразу на всіх підрозділах. Із цієї ж причини великі ризики, пов'язані з порушенням інформаційної безпеки системи. У випадку недостатньо гнучких рішень, пов'язаних із призначенням для користувача інтерфейсом, у системі може значно збільшуватися обсяг даних, що вводяться, і, як наслідок, час виконання стандартних операцій порівняно з використанням спеціалізованих систем управління.

Складність інтерфейсів ERP систем для створення нестандартних запитів і величезні об'єми баз даних наводять на необхідність створення сховищ даних із різними, «полегшеними» проєкціями центральної бази і своїм інструментарієм створення і обробки запитів. Потреба в значних обчислювальних ресурсах, необхідних для генерації складних звітів, і висока ліцензійна вартість автоматизованих робочих місць вимушують компанії створювати портали і розмішувати на них уже отримані звіти, аби забезпечити до них доступ більшого числа користувачів.

Зменшення ролі персоналу в безпосередньому управлінні процесами компанії перетворює ERP систему в своєрідний «чорний ящик». Частина процесів прихована від співробітників, що може викликати помилки в роботі підприємства.

Одночасна зміна бізнес-процесів, інтерфейсів, документообігу і повноважень співробітників при введенні ERP системи в експлуатацію буває призводить до значного зниження продуктивності компанії — доки нові процеси не будуть налагоджені, а персонал не пристосується до нових умов

роботи (в середньому, період спаду триває близько 6-ти місяців).

Нарешті, ERP системи не завжди дозволяють використовувати компоненти різних виробників, ставлячи компанію в залежність від єдиного постачальника рішень. Це не лише не забезпечує необхідної гнучкості системи управління, але і привносить додаткові ризики, пов'язані з розвитком продуктів постачальника і його положенням на ринку.

У звіті Boston Consulting Group (BCG) досліджувалася проблема задоволеності підприємств результатами впровадження у них ERP-систем. На думку аналітиків BCG, вони є життєво необхідними для підприємств, проте успіх упровадження залежить від того, чи вдалося адаптувати їх відповідно до намічених цілей максимально близько до суті виробничого процесу.

У ході дослідження було опитано 100 посадових осіб, що відповідають за впровадження корпоративних інформаційних систем на підприємстві протягом останніх 3-х років. Ці підприємства займаються різними видами діяльності, і в більшості з них працює більше 5000 співробітників. Результати опитування 100 вищих посадових осіб провідних компаній свідчать, що лише кожне третє підприємство задоволене результатами впровадження КІС при оцінці за критеріями ціноутворення, ціновій ефективності, реальної фінансової дії і досягнення поставлених цілей.

За даними Gartner Group, відповідність проектів упровадження плановим показникам оцінюється для ERP систем в 60% (із них "дострокові" впровадження - приблизно 3%), а проекти, що повністю провалилися - у 10% [5].

Для того, щоб успішно впровадити КІС на наших вітчизняних підприємствах, спочатку підприємству потрібно вирішити такі питання:

1. Вибір фірми-виробника системи. Необхідно відслідкувати інформацію про репутацію фірми-виробника системи, інформаційної системи, стаж перебування фірми на ринку, число продажів. Великий стаж перебування фірми на ринку не гарантує високої якості КІС. Фірми-новачки (їх частенько організовують фахівці, що перейшли зі «старих» фірм) намагаються прорватися на ринок, використовуючи нові технології й знижуючи ціни. Велике число продажів може свідчити про хороший маркетинг, але зовсім не про якість. Крім того, велика кількість продажів не означає великого числа повноцінних тобто комплексних упроваджень.

2. Наявність упроваджень системи на родинних підприємствах. У фірми можуть бути вдалі і невдалі галузеві рішення для однієї і тієї ж КІС. Поява вдалого галузевого рішення, зазвичай, обумовлено спільною плідною роботою фахівців фірми і підприємства відповідної галузі. Можливість ознайомлення з досвідом таких підприємств може мати вирішальне значення при виборі системи для впровадження.

3. Термінологія і якість західної системи. Документація і довідкова підсистема (бажана наявність

контекстної підказки) мають бути повними і зрозумілими.

4. Якість локалізації західної системи. Система повинна підтримувати не лише юридичні стандарти і форми вихідних документів, але також і фактичні стандарти, що, наприклад, склалися в нашій країні, методи міжцехової взаємодії. Це, проте, не повинно перешкоджати (у перспективі) впровадженню на підприємствах предметно-замкнутих (процесно-орієнтованих) схем виробництва.

5. Кваліфікація вітчизняної команди, що стоїть за західною системою. Багатьма авторами наголошується, що продавців в Україні набагато більше, ніж грамотних фахівців із впровадження.

6. Ціна системи. Приймаючи рішення про впровадження, слід пам'ятати, що повний цикл (покупка, безпосереднє впровадження, супровід на першому етапі) обійдеться в 2-6 раз дорожче, ніж вартість програмних засобів.

7. Функціональна повнота системи. Слід купувати модулі системи, які будуть потрібні підприємству протягом найближчих 3-5 років, задатимуть інноваційний напрям виробництву. Через п'ять років багато що може змінитися, тому не варто витратити зайвих грошей на ті модулі, які не передбачається впроваджувати в найближчому майбутньому.

8. Гнучкість системи. Система упроваджується на термін близько 10 років. На підприємстві за цей час можуть змінитися виробництво, організаційна структура. Система має бути гнучкою, тобто мінятися разом із виробництвом, причому не за рахунок написання нового коду (хоча і цього не можна виключити), але, головне - за допомогою налагодження. Чи збережеться за цей час те представництво західної фірми, з яким ви працювали? Адже до західної «материнською» компанії дістатися важко й дорого. Тут збережеться перевага за вітчизняними розробниками програмного забезпечення.

9. Архітектура системи. Всі солідні компанії на даний час пропонують клієнт-серверну тризіркову архітектуру (сервер бази даних - сервер додатків - клієнт).

10. Апаратна (технічна) платформа. Система повинна бути платформонезалежною.

11. Сумісність економічної інформаційної системи з автоматизованими системами управління технологічними процесами. Налаштування інформаційного обміну між економічною системою управління і системами управління технологічними процесами повинно бути здійснено у найкоротші строки.

Найчастіше впроваджуються такі ERP-системи західних розробників на сучасних українських підприємствах: «Baan IV», «R/3 SAP», «Oracle Applications», «Axapta/Navision», «Frontstep», «IPS Applications», а також російських розробників: «Парус 8», «Галактика», «М-3»,

«Фігаро-ERP» компанії «Бізнес-консоль», «1С: Підприємство 8 - Управління виробничим підприємством». Це програмне забезпечення та інформаційні системи порівняно високого технологічного рівня з усіма наявними фазами контролінгу: плануванням, моніторингом, звітністю, підготовкою рекомендацій та інформуванням.

Рішення про впровадження КІС „Галактика” прийняли підприємства великого і середнього бізнесу нафтогазового комплексу, машинобудування, зв'язку, хімічної й нафтохімічної промисловості, транспорту, торгівлі, гірничодобувної промисловос-

ті, електроенергетики та багатьох інших галузей з Росії, Білорусії, України, Казахстану, державні та муніципальні організації, учбові заклади. Серед вітчизняних підприємств - ХК «АвтоКрАЗ», ВАТ «Дніпропетровський лакофарбовий завод», ВАТ «Машинобудівний завод «Арсенал» і ін.

Аналіз практичного досвіду підприємств, що займаються реалізацією проектів з автоматизації управління вітчизняними підприємствами дає змогу сформулювати особливості побудови інформаційних систем управління вітчизняних підприємств машинобудівної галузі (табл. 1).

Таблиця 1 – Особливості формування та приклади впровадження інформаційних систем управління вітчизняних підприємств машинобудівної галузі

Характерні ознаки діяльності підприємств	Особливості формування ІС	Приклади впровадження ІС
- значні обсяги нормативної і конструкторсько-технологічної документації; - позамовний тип виробництва; - складні схеми руху сировини і великі обсяги незавершеного виробництва; - складна організаційна структура управління підприємством; - тривалий виробничий цикл; - складність процедур планування виробництва, потреба постійного планування.	Під час формування операційної системи управління підприємством акцент роблять на підготовку нормативної бази (на більшості підприємств вона взагалі відсутня), опрацьовуються завдання оперативно-виробничого планування на рівні дільниць. Складним є процес проектування ІС (обсяг введення інформації може сягати 10 тис. позицій). Висока складність калькулювання продукції вимагає техніко-економічних розрахунків, які слід передбачати в системі. Необхідним є впровадження не локальних, а інтегрованих ІС управління. До процесу впровадження залучається значна кількість структурних підрозділів і служб підприємства (конструкторські, технічні служби)	ХК „АвтоКрАЗ”, ВАТ „Ремонтно-механічний завод”, ДП „Кременчуцький експериментально-механічний завод”, ВАТ „Техвагонмаш” Система „Галактика” уможливила автоматизацію діяльності підприємств і забезпечила: автоматичний підбір під ремонт технологічних процесів, видів матеріалів, комплектуючих і здійснення нормування; розрахунок собівартості ремонту; оптимальний рівень запасів, скорочення неліквідів; розв'язання завдань бухгалтерського обліку. ВАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин”. Інформаційна ІС GlossBee XXI включає такі функції: оперативне планування матеріальних і фінансових ресурсів; облік взаєморозрахунків із контрагентами тощо. Система побудована на основі гнучкої модульної архітектури

Розглянемо досвід упровадження КІС на прикладі введення її в дію у ХК "АвтоКрАЗ".

ХК "АвтоКрАЗ" - ведучий український виробник і поставник важких вантажних автомобілів і автомобілів спеціального призначення протягом багатьох років. Продукція компанії поставляється у більше ніж 50 країн світу і має відмінні технічні і експлуатаційні характеристики.

Однією зі складових частин оперативного управління цього підприємства є управління запасами товарно-матеріальних цінностей.

Основне призначення запасів товарно-матеріальних цінностей на виробництві заключається в попередженні дефіциту сировини, матеріалів і комплектуючих виробів, необхідних для виробництва продукції. Збереження неліквідних запасів на складах виробництва призводить до значних фінансових витрат. Водночас відсутність виробничих запасів може призвести до ще більш суттєвих утрат для виробництва. Створення на виробництві оптимальних запасів, напівфабрикатів і готової продукції демпфює коливання попиту на ринку: вони збільшуються в періоди зниження попиту і знижуються при його зростанні.

Розглядаючи систему управління матеріально-технічними ресурсами в ХК "АвтоКрАЗ", треба зазначити, що компанія має виробничі зв'язки з 268 по-

стачальниками матеріалів і 172 постачальниками комплектуючих виробів.

Список товарно-матеріальних цінностей ХК "АвтоКрАЗ" налічує більше 3000 найменувань основних матеріалів, понад 2 тисяч допоміжних матеріалів і 8000 найменувань комплектуючих виробів. Така система є складною й потребує чіткої, злагодженої організації, систематичного обліку й щоденного аналізу використання ресурсів.

У ХК "АвтоКрАЗ" питанням забезпечення виробництва матеріально-технічними ресурсами займаються служби комерційного директора - відділ зовнішньої кооперації і відділ матеріально-технічного постачання, а їх роботу координує довірне бюро.

За кожною із груп товарно-матеріальних цінностей (ТМЦ) призначено відповідального працівника, який й здійснює систематичний облік по своїй групі. Але такий облік, в умовах невизначеності і мінливості ринкового середовища не завжди своєчасно попереджує дефіцит матеріалів й комплектуючих виробів, необхідних для виробництва продукції. Причинами важкого становища на підприємстві є й відсутність фінансування і деякі складнощі щодо доставки вантажів.

Для покращення умов операційної діяльності ХК "АвтоКрАЗ" та стабілізації процесів управ-

ління ТМУ пропонується введення автоматизованої системи управління матеріально-технічними ресурсами типу ERP – системи „Галактика”, що дозволить здійснювати більш точний систематичний облік, планування та контроль за рухом товарно-матеріальних цінностей на нашому підприємстві. Автоматизація надходжень і вибуття ТМЦ, дозволить в будь-який час інформувати відповідальну особу щодо реальної потреби ТМЦ, планувати запаси на найближчу перспективу. Саме більш реальний і точний облік товарно-матеріальних цінностей та своєчасність їхньої доставки дозволить усунути додаткові витрати на некомплектне складання автомобілів КраЗ. Зараз складання автомобілів відбувається на головному конвеєрі в цеху складання і здачі автомобілів, але через відсутність деяких комплектуючих майже 40% їх є недоукомплектованими (це 100–120 автомобілів щомісяця). Ця продукція відправляється не на склад готової продукції, а на окрему дільницю дефектовки.

Впровадження автоматизованої системи управління матеріально-технічними ресурсами системи „Галактика” дозволить більш своєчасно реагувати на потребу в ТМЦ, забезпечить до 90% складання автомобілів на головному конвеєрі й зменшить до 10% некомплектність автомобілів з інших причин. Крім точного систематичного обліку, планування та контролю на підприємстві, значно підвищиться рівень вхідного контролю якості комплектуючих та кінцевої продукції.

За розрахунками підприємства введення ІС „Галактика” потребує 1250 тис. грн. Ці інвестиції потрібні для закупівлі програмного забезпечення, сучасних комп'ютерів, установки мережі й навчання працівників, які будуть працювати у системі. Підраховано, що річний приріст прибутку підприємство одержить в сумі 671,5 тис. грн. й термін окупності капіталовкладень складе майже 2 роки, що не суперечить європейським стандартам.

Тобто за 2 роки інвестиції для впровадження автоматизованої системи окупляться, а ефект від цього заходу підприємство отримає по таких напрямках, як:

- підвищення якості зібраних автомобілів;
- вивільнення виробничих площ для складання якісно нових моделей автомобілів, що виготовляються маленькими партіями чи поштучно;
- зменшення прямих утрат у виробництві автомобілів і відсоток браку у зібраних автомобілях.

Висновки. Процеси впровадження КІС на підприємствах України розпочалися близько 20 років тому й були обумовлені швидким розвитком інформаційних технологій, і ускладненнями процесів управління. Необхідність застосування КІС стало передумовою для раціональної організації управління виробництвом і своєчасного прийняття рішень щодо оптимального ведення господарства. Найбільш поширеною концепцією інформаційних систем для сучасних машинобудівних підприємств є ERP системи. За період їх використання українською практикою був сформований комплекс переваг і недоліків їхньої діяльності.

Аналіз інформаційної системи управління матеріально-технічними запасами „Галактика” для умов діяльності ХК „АвтоКраЗ” підтверджує необхідність впровадження ERP систем на підприємстві для чіткої організації, систематичного обліку й щоденного аналізу використання ресурсів і, як наслідок, покращення рівня вхідного контролю якості продукції. Інвестиції на проведення запропонованого заходу по впровадженню інформаційної системи окупляться приблизно за два роки, що вказує на їх ефективність.

Необхідність використання КІС на українських підприємствах обумовлюється також потребою управління виробничими процесами в умовах інфляції та жорстокого пресингу, а ефективний вибір і їх впровадження КІС сприяють осмисленню діяльності підприємства, розуміння шляхів його динамічного розвитку, гнучкому управлінню в складних, постійно змінних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баззел Р.Д., Кокс Д.Ф., Браун Р.В. Информация и риск в маркетинге. – М.: Финстатинформ, 1993. – 96 с.
2. Кузьмін О.Є., Георгіаді Н.Г. Формування і використання інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства: Монографія. – Львів: „Львівська політехніка”, 2006. – 368 с.
3. Ганущак Л.М. Інформаційне забезпечення управління розвитком інноваційного потенціалу державних підприємств// Актуальні проблеми економіки - 2006. - №10 (64). – С.38
4. Пономаренко В.С. Інформаційні системи і технології в економіці. – Київ: „Академія”, 2002. – 544 с.
5. Граничин О.Н., Кияев В.И. Информационные технологии в управлении: Учебное пособие. - ИНТУИТ.РУ, 2008. – 336 с.

Стаття надійшла 25.05.2009

Рекомендовано до друку д.е.н., проф.
Хоменком М.М.